

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean. A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pițic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partit. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Invățătorii provizorii

Situația critică ce li s'a creat în viitor.

Sub titlul de mai sus a apărut în „*Revista Asociației Invățătorilor Mehedințeni*” No. 5 a. c. un judicios articol semnat de d. învățător *Ilariu D. Popescu* în care se discută o chestiune de mare importanță și actualitate. Din motivele aceste am aflat de bine ca să o facem cunoscut și cetitorilor revistei noastre. Iată de ce este vorba:

„Legea învățământului primar dă dreptul normaliștilor, cari au obținut diploma de capacitate pentru învățător, să fie numiți învățători cu titlul provizoriu, în care grad urmează să funcționeze 3 ani efectiv pentru ca, reușind la examenul de definitivat să fie trecuți în rândul învățătorilor care contează ca atare.”

„Una din condițiunile ce se cer, pentru a fi numit învățător cu titlul provizoriu, este și aceea de a fi satisfăcut legea recrutării.”

„Ori, în afară de unele excepții, normaliștii obțin diploma de capacitate la etatea de 19 sau chiar 18 ani, fiindcă se știe că se primesc la școalele normale în cl. I și elevi în etate de 12 ani — bineînțeles cu dispensă de vârstă.”

„Iată dar că tinerii învățători, în majoritatea cazurilor, nu îndeplinesc această condiție. Ce să facă? Să se înroleze ca voluntari.”

„Da, dar legea recrutării (art. 52) le dă dreptul să frecven-teze școala militară, sau cel puțin să-și facă stajul ca T. T. R.”

„Și ca T. T. R. ei nu sunt primiți ca voluntari, sau, dacă sunt primiți, li se cer cheltueli de întreținere pe cari, cei mai mulți, nu le pot suporta.”

„O altă soluție — și cea mai logică — ar fi ca fiecare să-și aștepte termenul legal de 2, 3 sau 4 ani — zic patru, fiindcă nu e exclus ca unii din ei să mai fie și amânați — pentru a fi încorporați dela sine, în vederea stajului.”

„Dar în acest timp, care va fi situația lor în învățământ ?

„Legiuitorul clarvăzător în justa lui apreciere, a prevăzut (art. 113 din legea învățământului primar) ca normaliștii cari n'au împlinit vârsta de 21 ani, la obținerea diplomei de capacitate, să fie numiți în învățământ în mod provizoriu — bineînțele-s cu titlul provizoriu. Și dela votarea legii (1925) așa s'a pro-cedat.”

„In primăvara anului 1928 a apărut însă o decizie a Minis-trului școalelor, care revocă numirile învățătorilor provizorii ce n'au satisfăcut legea recrutării. Consecințele ? 1) Vor fi salariați ca suplinitori. 2) Vor pierde posturile, cari li se vor considera și publica vacanțe. 3) Vor fi întârziați cu 2, 3 sau 4 ani dela examenul de definitivat. 4) Vor fi întârziați cu acelaș termen dela înaintare și pensie.”

„Și pentruce ? Carei deosebirea dintre ei și colegii lor, cari au satisfăcut legea recrutării înainte de a intra în învățământ ? Să fie oare numai faptul că cei din urmă au avut norocul să se nască cu 2 sau 3 ani mai devreme și în acelaș timp să între mai în vârstă la școala normală, ca astfel să treacă dela școală direct sub drapel, la termenul legal ? ! Incolo nu găsim deosebirea.”

„Deocamdată învățătorii tineri se văd nedreptățiți și deter-minați de sentimentul acesta precum și de altele firești, își re-clamă drepturile pentru a căror obținere s'au străduit și s'au pre-gătīt, drepturi cari să-i pună la adăpost de disprețul și bunul plac al aceloră ce sunt departe de a-i înțelege și aprecia în dre-apta lor valoare, în interesul școalei și al lor personal.

„Ei cer să fie considerați și tratați drept ceiace au ajuns prin pregătirea lor — învățători cu titlul provizoriu — ca astfel să-și aibă asigurată existența și mulțumirea sufletească isvorată din recunoașterea și aprecierea justă a propriei lor valori, ca astfel înarmați să-și îndeplinească misiunea apostolică, așa de delicată ce li-s'a încredințat, cu mai deplin succes.

„Indiscutabil că aceste două arme le vor asigura rezistența nețârmurită, de cari au nevoie în fața dușmanului așa de peri-culos, contra căruia au pornit ofensiva, în fața ignoranței.

„Ei au toată încrederea că cei în drept vor aprecia drep-tatea cauzei lor, că vor remedia asupra deciziei, care le-a creat

o situație atât de deplorabilă și vor reveni asupra ei, în folosul școalei și al acestei categorii de mucenici ai ei, și rămân cu speranța nestrămutată că cererea lor legitimă nu va rămâne fără ecou”.

Chestiunea aceasta importantă ar fi trebuit să se fi discutat și în adunarea Asociației noastre care s'a ținut la Zlatna în săptămâna trecută. Cu acest prilej s'ar fi putut redacta și un memoriu către On. Minister, ca să revină asupra deciziei din chestiune. Credem însă, că acest memoriu se va face și prezenta de bună seamă Ministerului de către Federația asociațiilor noastre învățătorești din țară. Trebuie să se vină urgent într'ajutorul acestor năpăstuiți învățători.

PAGINI ALESE DIN MARIU EDUCATORI

Queyrat :

Emulația și recompensele (1).

Un prim mijloc de emulație, și cel mai întrebuițat în genere este recursul la recompense. Dar, asupra chestiunii utilității sau inconvenientelor ce acestea prezintă, ca și principiul însăși al emulației, părerile sunt diferite. Unii, cei cari vor ca datoria să fie îndeplinită pentru ea însăși, fără altă considerație, le văd cu ochi răi, când nu le condamnă în întregime. A da o recompensă copilului care a muncit bine, zic ei, înseamnă a-l obișnui să nu asculte decât din interes și să nu se inspire decât din egoism. (2) Aceasta fără să ținem seamă că recompensele fac copilul îngâmfat și dau naștere geloziei și urei. — Admirabilă doctrină, le vom replica; nu rămâne decât să fie aplicate. Voi judecați asupra copiilor ca și cum aceștia ar fi plini de deștep-tăciune și le presupuneți virtuți pe cari ei nu le au și pe cari adesea nu le întâlniți chiar la oamenii cei mai buni.

Căci, în sfârșit, datoria pură pentru acești moralști, nemărginit respectabilă, dar pare-se, prea riguroși morali, chiar dacă se arată totdeauna depărtați de binele și onorurile acestei lumi, ar consista esențialmente în renunțare, în abnegație, în sacrificiu.

Atunci, „egoist, se exprimă ironic d. F. Thomas — și probabil vrednic de dojană în ochii acestor moralști, — este copilul care lucrează, nu pentru respectul datoriei, ci pentru a merita afechțiunea celor ai săi, pentru a reuși la studii și a primi

(1) Queyrat, psiholog francez, autorul operelor „L'émulation et son rôle dans l'éducation” și „L'abstraction et son rôle dans l'éducation”. Emulația = „sentiment care ne îndeamnă să imităm pentru a ajunge de-o-potrivă sau chiar a întrece pe vecinii noștri, fără a fi împinși de invidie sau gelozie” (Queyrat).

(2) Intre aceștia și filozoful Kant.

recompensa; — egoist și fără merit este muncitorul, fie oricare profesiunea sa, a cărui ardoare e susținută de promisia unui salariu, de speranța unei avansări sau a unei distincții râvnice; — egoist este savantul care se bucură dinnainte de descoperirile ce-l împulzesc și de gloria care poate se va lega de numele său; — egoist, în fine, fără pereche, este omul ce se devotază familiei sale, țării sale, umanității, cu ultimul gând că sacrificiul său va fi prețuit cândva!

Nu doară cu un astfel de învățământ, oricât ar fi de exagerat, n'ar putea produce rezultate fericite. „Orice vorbă ori ce doctrină bună pentru a deștepta în noi sentimente generoase și pentru a modera tendințele noastre egoiste este, de fapt, salutară. E bine să amintim copiilor și, câteodată și celor vârstnici, că singuri acei oameni sunt mari cari sunt capabil, la un moment dat, să se sacrifice; adică să gândească mai puțin la ei decât la alții, mai puțin la viață însăși decât la motivele ce o fac demnă de trăit; dar prin exces de zel, nu dăm oare copiilor, despre virtute și datorie o idee mult mai străină, cum e cazul când îi împotrivim neîncetat interesului lor, identificând morala cu desinteresarea absolută?”

Admitem, în consecință, că trebuie să introducem puțin câte puțin pe copil să înțeleagă că recompensa cea mai mare se găsește în aprobarea intimă a conștiinței; numai că, nu ne lipsim noi, pentru a-l atrage să facă eforturi, de ajutorul prețios dacă nu indispensabil, ce ni-l pot oferi recompensele. Numai lucrând pentru a le obține, copilul va contracta obiceiul și gustul datoriei. Să nu-l îndemnăm, însă, să-și facă datoria pentru a fi plătit, ci să-l răsplătim când își face datoria. Aceasta îi va fi pururea o incurajare pentru a și-o îndeplini.

Trebuie, de altminteri, să fim cu băgare de seamă în distribuirea recompenselor. Mai întâi e dela sine înțeles, că pentru ca să nu-și piardă orice eficacitate, ele trebuie să fie acordate cu discernământ, adică să fie în raport cu meritul fiecăruia; să varieze în însemnătate urmărind valoarea actului îndeplinit și urmărind eforturile; scăzând în număr cu vârsta crescândă a elevilor, — copilul mai tânăr având mai deseori nevoie de-a fi stimulat și utilitatea lucrului său arătându-se pe măsură ce se apropie de examene, cari trebuie să i-l sancționeze. Să nu fie în ori ce caz înmulțită peste măsură.

Dar cecece importă mai presus de toate, e ca recompensele să fie cu dibăcie alese: O regulă oarecare asupra acestui punct pe care o notează Rollin în „Tratatul studiilor” și cărea nu i se dă de obicei nici o atenție, e că nu trebuiesc propuse în acest cadru nici podoabe sau haine frumoase, nici dulceturi sau bucațele bune, nici alte lucruri de acest fel. Judecata ne e limpede. Promițându-le aceste lucruri în formă de recompense, facem să treacă în spiritul lor poftă și dorințe pentru lucruri pe cari ei trebuie să le disprețuiască. Aș spune aceasta despre bani,

pentru care pofta e cu atât mai periculoasă cu cât sunt mai răspândiți și cu cât această poftă crește odată cu etatea.

Să înconjurăm deci recompensele cari au un caracter prea material și să recurgem la cele cari fiind de un ordin mai înalt, pun în joc sentimente mai delicate cum e spre exemplu sentimentul onoarei. De acest număr sunt sentimentele de stimă și afecțiune, aprobarea și lauda.

Trad. de Ger. Leu inv. dir.

Dela cercurile culturale.

I.

În ziua de 27 Maiu a. c. și a ținut „Cercul cult Cicău” ultima ședință în comuna Miraslău. Membrii cercului au fost prezenți toți, atât la serbarea după masă cât și la serviciul divin de dimineață, unde au cântat în cor cântările liturgice.

La școală, înainte de masă, s'a ținut lecție practică de către D-l inv. din loc. Silviu Pauletti, predând „Abuzul fumatului” la cl. IV. Lecția a reușit bine. În ședința intimă a conferențiat: D-na Corina Ivan despre „Teatrul în școala primară”, arătând prin exemple concrete folosul moral și material ce ni-l dă teatru la sate. A mai conferențiat D-l I. Horvat despre „Metodica științelor naturale” arătând însemnătatea șt. nt. și diferitele lor ramuri, dând o lecție model după metoda școlii active. La masa bogată, dată de D-l coleg Pauletti, ne-am simțit cu toții înduioșați de părerea de rău pentru preș. Cercului, D-l G. Ivan, care ne-a avizat că se transferează pe alte meleaguri, dar tot în județul nostru. Dorim devotatului om de muncă succese în noua sa comună.

La ședința publică am fost surprinși plăcut de prezența D-lor Neamțu, preotul comunei apoi E. Muntean inv. dir. în Aiudul de sus și Alex. Herțeg, stud. în drept. S'a început serbarea cu obișnuita noastră cântare „Impărate Ceresc” după care emoționați am ascultat cuvântul de deschidere al președintelui. După aceasta elevii școlii sub conducerea D-lui inv. S. Pauletti au cântat mai multe cântări melodioase.

Au conferențiat D-l V. Negură din Inoc despre „Obiceiurile strămoșesti” și dl. I. Vlad din Răchișel despre „Folosul cărții”. Ambii conf. au vorbit bine și pe înțelesul poporului.

Au mai urmat cuvântări din partea D-lor E. Muntean și Alex. Herțeg, cari au mulțumit învățătorilor și sâtenilor; celor dintâi pentru munca prestată, iar celorlalți pentru că au alergat bucuroși la serbare, unde au ascultat cu mare atențiune toate punctele programului.

I. Horvat, inv.

II.

„*Cercul cultural învățătoresc Aiud*” și-a ținut ultima ședință din acest an în comuna *Sâncraiu* la 10 Iunie a. c. Au participat toți învățătorii cercului, având în frunte pe dl revizor școlar M. Sasu. Serbarea s'a ținut în noul local al școlii pe care era arborat mândrul nostru tricolor.

Mai întâi a ținut lecție practică dsoara învățătoare *Mariana Hodoș* din *Păgida*. A predat la clasa II-a piesa de ceteră „*Neascultarea*”. Lecția a fost bine predată, dovedindu-se prin aceasta pricepera și destoinicia tinerei învățătoare.

Se intră apoi imediat în ședința publică. În fața numeroșilor săteni și sătence vorbește mai întâi dl *Iosif Marian*, președintele cercului. Dânsul arată pe înțelesul tuturor grijea cea mare pe care trebuie să o poarte părinții pentru creșterea și luminarea copiilor lor. Urmează apoi producțiunea elevilor școlii de sub conducerea harnicei învățătoare, dna *Eugenia Bunea*. Producțiunea elevilor a constat din declamări și cântări frumoase, cari au plăcut mult publicului.

Ascultăm apoi cu toții câteva piese frumoase, redade de către *patefonul* unui particular din comună, constatând și aici ce mijloc potrivit de propagandă culturală este acest instrument.

După aceasta a conferențiat dl învățător *Joan Sava* din *Aiud*. A vorbit despre tovărășiile sătești, arătând prin pilde concrete, luate dela alte neamuri luminate foloasele acestor întovărășiri cu ajutorul cărora și sătenii noștri români și-ar putea croi o soarte mai bună și mai fericită. Dsoara *Augusta Franz*, conducătoare la școala de copii mici din *Aiud*, a conferențiat despre „Educația copiilor”, arătând cum trebuie îngrijii copiii până când sunt mici, apoi cum are să se urmeze cu educația lor pentruca se divină la timpul lor adevărați cetățeni bravi ai patriei.

Ambele conferințe au fost bine lucrate, fiind ascultate cu atențiune de către oamenii noștri. De închiere a vorbit dl revizor M. Sasu, care a spus că, adevărata cauză a relelor ce bântue astăzi în țara noastră este lipsa de lumină și cultură a poporului nostru românesc. Gradul înalt de cultură a poporului trebuie să aducă înlăturarea tuturor relelor. Să nizuim cu toții spre acest scop mareț, fiecare în cercul său de activitate. Mulțumește învățătorilor, cei dintâi propagatori ai luminei și culturai în sânul neamului. Atrage atențiunea sătenilor, că au datorie sfântă de-a cinsti cum să cuvine pe aceia, cari să ostenesc pentru a lor luminare și propășire.

Sfârșindu-se aceste a urmat ședința intimă, în care s'au încins discuții amănunțite și interesante în jurul lecției practice. S'a declarat cu unanimitate, că lecția predată de către dsoara învățătoare *Hodoș* a fost bine reușită. În ședința intimă a mai avut

loc și o conferință teoretică, ținută de către dșoara *Elena Hazi*, învățătoare în comuna *Cumbrud*. A conferențiat despre „*Legătura dintre ideie și faptă*”. A fost o conferință bine documentată.

La sfârșitul serbării s'au făcut mai multe fotografii, cari vor reaminti celor prezenți frumoasele momente petrecute la acest cerc cultural.

În urmă apoi toți învățătorii, dimpreună cu dl revizor, au fost invitați la casa părintelui Teodor Bunea, soțul dnei învățătoare, unde au fost ospătați foarte bine.

Nu pot să nu amintesc în lăgătură cu aceste frumosul progres pe care l'a realizat poporul nostru românesc din aceasta comună, unde la preluarea imperiului ne lipseau școala și casele parohiale. Astăzi însă, grație hărniciei și stăruinței neobosite a dnei învățătoare Bunea — un fel de Varga Caterina — având și concursul autorităților școlare și bisericești, zic, s'a ajuns la un local frumos de școală și case parohiale moderne.

Restează acum să se mai facă și o nouă biserică, fiindcă cea actuală numai corespunde. Și se va face și acest lucru fiindcă am observat că și între sătenii acestei comune există un curent puternic de înaintare și propășire.

Cronicar.

Partea oficială.

Obiect: *Ordinea examenelor de absolvire.*

No. 1331—1928

În cele următoare se comunică ordinea examenelor de absolvire dela școalele primare de stat și particulare din județul nostru, și anume:

1. **Centrul Alba-Iulia** 20—21 Iunie (școalele din Alba-Iulia, Oarda de Sus, Șeușa și Totoiu). Prezident: Revizor M. Sasu.

2. **Centrul Sebeș** 22—23 Iunie (școalele din orașul Sebeș). Prezident: Revizor: M. Sasu.

3. **Centrul Aiud** 24—25 Iunie (școalele din Aiud, Aiudul de Sus și Gârbovița). Prezident: M. Sasu.

4. **Centrul Abrud** 27 28 Iunie (școalele din Abrud, Roșia, Bucium, Mogoș și Sohodol.) Prezident: Revizor M. Sasu.

5. **Centrul Teiuș** 23 Iunie (școalele din Teiuș, Oiesdea, Mihalt, Obreja, Coslariu, Benic, Galda de jos, Beldiu, Căpuș, Pețelca). Prezidenți: Subrevizorii Aug. Ocnean și Victor Maca.

6. **Centrul Stremț**. 21 Iunie (școalele din Stremț Geoagiul de sus și Cetea.) Prezident: Subrevizorul V. Maca.

7. **Centrul Berghin** 23 Iunie (școala luterană din Berghin). Prezident: Subrevizorul Iosif Herdea.

8. **Centrul Ighiu** 25—26 Iunie (școalele din Ighiu, Șard, Ampoia, Cricău, Bucerdea Vinoasă, Telna, Ighiel și Zlatna). Prezident: Subrevizorul V. Maca.

9. **Centrul Ocna-Mureșului** 21 — 22 Iunie (școalele din Ocna-Mureșului, Ciuciu, Fărău, Inoc, Micoșlaca, Noșlac Decea, Heria). Preșident: Subrevizor Aug. Ocnean.

10. **Centrul Miraslău** 21 Iunie (școalele din Miraslău, Gâmbaș și Cicău). Preșident: Subrevizorul R. Lupescu.

11. **Centrul Sebeșel** 18—19 Iunie (școalele din Sebeșel, Cacovița, Răchita, Loman, Săsciori, și Petrești.) Preșident: Subrevizorul P. Chirca.

12. **Centrul Căpâlna** 20 Iunie (școalele din Căpâlna, Deal, Laz, și Șugag). Preșident: Subrevizor P. Chirca.

13. **Centrul Pianul de Sus** 21 Iunie (școalele din Pianul de Sus, Pianul de jos, Purcărețiu) Preșident: Subrevizorul P. Chirca.

14. **Centrul Daia Română** 23 Iunie (școalele din Daia, Ghibom și Cut.) Preșident: Subrevizorul P. Chirca.

15. **Centrul Vințul de Jos** 25 Iunie (școalele din Vinț și Lancrăm). Preșident: Subrevizorul P. Chirca.

16. **Centrul Tărtăria** 26 Iunie (școalele din Tărtăria, Cioara, Blandiana.) Preșident: Subrevizorul P. Chirca.

17. **Centrul Răhău** 27 28 Iunie (școalele din Răhău și Călnic). Preșident: Subrevizor P. Chirca.

Școalele cari eventual nu s'au înșinuat până acum la Revizorat, se vor prezenta la centrul cel mai apropiat.

Domni directori aflători cu școlile în centrele de examinare vor îngriji ca să ia măsurile convenite pentru încartiruirea învățătorilor și a elevilor dela școlile din jur. *Vor întocmi apoi din vreme în câte 3 exemplare și tabloul în care se vor introduce notele elevilor.* De astfel noi am comunicat în parte fiecărei școli interesate ordinul privitor la ținerea acestui examen.

Revizor, M. Sasu

ȘTIRI.

* *Astăzi am expedit tuturor chitanțele de pe luna Iunie a. c.*

* *Inchiam și acest an școlar și cele mai multe comitele școlare nici până astăzi nu ne-au achitat abonamentul. Avem comitefe, cari nu ne-au trimis nici un ban, deși primesc revista de 4 ani încontinuu, Ori așa numai merge, fiindcă ne ruinăm cu totul. In consecință ne mai rugăm într'al 11-lea ceas să ni-se trimită de grabă toate abonamentele curente și restante.*